

MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

2594

Na temelju članka 10. stavka 3. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda (»Narodne novine« br. 109/07, 132/07, 51A/13 i 152/14), ministar pomorstva, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK

O PLOVIDBI NA UNUTARNJIM VODAMA

DIO PRVI

Glava 1 OPĆE ODREDBE

Članak 1.00 – Područje primjene

- (1) Ovaj Pravilnik primjenjuje se na svim unutarnjim vodama Republike Hrvatske na kojima se obavlja plovidba.
- (2) Lučke kapetanije na području svoje nadležnosti, ovisno o lokalnim uvjetima, mogu isključiti pojedine dijelove unutarnjih voda, osim međunarodnih i međudržavnih plovni putova, od potpune ili djelomične primjene ovoga Pravilnika.

Članak 1.01 – Značenje pojedinih izraza

U ovom Pravilniku upotrebljavaju se sljedeći izrazi:

I. Vrste plovila

- 1) »*Plovilo*« označava svaki objekt unutarnje plovidbe namijenjen za plovidbu uključujući brodove, čamce, skele i plutajuća postrojenja;
- 2) »*Motorno plovilo*« označava svako plovilo koje koristi vlastiti motorni pogon, osim onih plovila čiji se motori upotrebljavaju samo zbog obavljanja manjih premještanja (u lukama ili na utovarnim i istovarnim mjestima) ili zbog povećanja mogućnosti manevriranja plovila ukoliko ih se tegli ili potiskuje;
- 3) »*Plutajuće postrojenje*« označava plutajuću konstrukciju opremljenu mehaničkim uređajem za obavljanje tehničkih radova na vodnim putovima ili u lukama (bager, elevator, plovne dizalice, itd.);
- 4) »*Skela*« označava svako plovilo namijenjeno prijevozu osoba i stvari s jedne na drugu obalu vodnog puta koje je kao takvo klasificirano od strane nadležnih tijela. Plovila koja obavljaju takav prijevoz i koja ne plove slobodno moraju se u svakom slučaju klasificirati kao skele;
- 5) »*Brzi brod*« označava motorno plovilo, osim čamca, koje je sposobno kretati se brzinama većim od 40 km/h u odnosu na vodu; (na primjer plovilo na podvodnim krilima (hidrokrilac), hoverkraft ili višetrupno plovilo) kada je to naznačeno u njegovoj svjedodžbi o sposobnosti za plovidbu;

- 6) »Putnički brod« označava izletničko ili putničko kabinsko plovilo izgrađeno i opremljeno za prijevoz više od 12 putnika;
- 7) »Potisnica« označava plovilo koje je izrađeno ili posebno opremljeno za potiskivanje, a »teglenica« označava plovilo koje je izrađeno ili posebno opremljeno za tegljenje;
- 8) »Potisnica pomorskog broda« označava potisnicu koja je konstruirana tako da se može prevoziti pomorskim brodom i da može obavljati plovidbu unutarnjim vodnim putovima;
- 9) »Jedrilica« označava svako plovilo koje plovi isključivo uz pomoć jedara. Plovilo koje plovi uz pomoć jedara i istodobno koristi vlastiti mehanički pogon smatra se motornim plovilom;
- 10) »Čamac« označava plovilo dužine manje od 20 m, osim plovila izgrađenih ili opremljenih za tegljenje, potiskivanje ili za pokretanje u bočnom sastavu plovila koja nisu čamci, plovila namijenjena za prijevoz više od 12 putnika, skela i potisnica;
- 11) »Osobno plovilo na vodomlazni pogon« označava bilo koji čamac s vlastiti mehanički pogonom, a koji je sposoban nositi jednu ili više osoba i koji je napravljen i konstruiran kako bi se njime klizilo po vodi ili izvodile figure (kao na primjer *waterbobs*, *waterscooters*, *jetbikes*, *jetski* i druga slična plovila);
- 12) »Plovilo za sport i rekreaciju« označava svako plovilo koje se upotrebljava za sport i rekreaciju, a ne za ostvarivanje financijske dobiti.

II. Sastavi

- 1) »Sastav« označava tegljeni sastav, potiskivani sastav ili bočni sastav;
- 2) »Tegljeni sastav« označava svaki sastav sastavljen od jednog ili više plovila, plutajućih objekata ili plutajućih tijela koje tegli jedno ili više motornih plovila, pri čemu motorna plovila čine dio sastava i nazivaju se tegljačima;
- 3) »Potiskivani sastav« označava čvrsto povezan sastav plovila od kojih je najmanje jedno plovilo postavljeno ispred motornog plovila koje pokreće sastav a koje se naziva potiskivač. Sastav formiran od potiskivača i potiskivanih plovni objekata čiji spoj omogućava kontrolirani i djelomični otklon (zakret) plovni objekata od smjera kretanja potiskivača, također se smatra čvrstim;
- 4) »Bočni sastav« označava grupu plovila privezanih bokom uz bok od kojih se nijedno ne nalazi ispred motornog plovila koje pokreće sastav.

III. Svjetlosni i zvučni signali

- 1) »Bijelo svjetlo«, »crveno svjetlo«, »zeleno svjetlo«, »žuto svjetlo« i »plavo svjetlo« označavaju svjetla čije su boje u skladu s Prilogom 4 ovoga Pravilnika;
- 2) »Snažno svjetlo«, »jasno svjetlo« i »obično svjetlo« označavaju svjetla čije su jačine u skladu s Prilogom 5 ovoga Pravilnika;
- 3) »Trepćuće svjetlo« i »brzo trepćuće svjetlo« označavaju ujednačeno ritmičko svjetlo s 40 – 60 bljeskova u minuti odnosno 100-120 bljeskova u minuti;
- 4) »Kratak zvuk« označava zvuk s dužinom trajanja od oko jedne sekunde, a »dugi zvuk« označava zvuk s dužinom trajanja od oko 4 sekunde. Razmak između dva uzastopna zvuka iznosi oko jedne sekunde;
- 5) »Niz vrlo kratkih zvukova« označava niz od najmanje šest zvukova, pri čemu pojedinačna dužina zvuka iznosi oko jedne četvrtine sekunde u razmacima dužine oko jedne četvrtine sekunde;
- 6) »Tritonalni zvučni znak« je znak koji se ponavlja tri puta, sastavljen je od tri zvuka različitih visina bez razmaka, traje dvije sekunde ukupno. Frekvencija odaslanih zvukova mora biti između 165 i 297 hertza i mora postojati razmak od barem dvije cijele note od najvišeg zvuka do najnižeg. Svaki niz od tri zvuka mora započeti od najniže note a završiti najvišom;

7) »*Zvuk zvona*« označava dva udarca u zvono.

IV. Ostali izrazi

1) »*Plutajući objekt*« označava svaku plutajuću konstrukciju koja je, u pravilu, nepomična (npr. pristani, stambeni objekti, restorani, radionice, skladišta, pontonski mostovi, plutajući hangari, vodenice, dokovi, bazeni za plivanje, pristaništa ili kućice za čamce);

2) »*Plutajuće tijelo*« označava splav ili bilo kakvu konstrukciju, skup materijala ili objekt osposobljen za plovidbu a koji nije plovilo ili plutajući objekt;

3) Plovilo, plutajuće tijelo ili plutajući objekt »*stoji*« kada je posredno ili neposredno usidreno ili vezano za obalu;

4) Plovilo, plutajuće tijelo ili plutajući objekt »*putuje*« ili »*se kreće*« kada nije posredno ili neposredno usidreno niti vezano za obalu ili nasukano. Za navedena plovila dok se kreću, izraz »zaustaviti se« podrazumijeva stati u odnosu na kopno;

5) »*Ribarsko plovilo*« označava svako plovilo koje ribari s mrežama, užadi, kočama ili nekim drugim ribarskim oruđem koje umanjuje sposobnost manevriranja, ali se ne odnosi na plovilo koje ribari s povlačnim udicama ili drugim ribarskim oruđem koje ne umanjuju sposobnost manevriranja;

6) »*Noć*« označava period koji obuhvaća vrijeme između zalaza i izlaza sunca;

7) »*Dan*« označava period koji obuhvaća vrijeme između izlaza i zalaza sunca;

8) »*Stanje umora*« označava stanje nastalo kao rezultat nedovoljnog odmora ili bolesti, a izražava se kao odstupanje od pravila ponašanja i brzine reakcije. Smatra se da je stanje zapovjednika plovila ili sastava u komercijalnoj plovidbi koji je bio u službi više od 16 sati unutar 24 sata u svakom slučaju stanje umora;

9) »*Stanje opijenosti*« smatrat će se da je u stanju opijenosti osoba za koju se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da udio alkohola u krvi iznosi više od 0,5 g/kg ili ako je prisutnost alkohola u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili aparatima (alkometrom i dr.) za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,5 g/kg ili kod kojeg se, bez obzira na udio alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znake alkoholne poremećenosti. Isto tako smatrat će se da je u stanju opijenosti osoba koja je pod utjecajem narkotika, lijekova ili drugih sličnih tvari, što je ustanovljeno uz pomoć rezultata laboratorijskih ispitivanja ili kliničkih simptoma.

10) »*Ograničena vidljivost*« označava uvjete u kojima je vidljivost smanjena zbog utjecaja magle, sumaglice, mećave ili pljuska;

11) »*Sigurna brzina*« označava takvu brzinu pri kojoj plovilo ili sastav mogu sigurno ploviti, manevrirati i zaustaviti se na udaljenosti koju zahtijevaju lokalne prilike i uvjeti;

12) »*Vodni put*« označava svaku unutarnju vodu na kojoj je dopuštena plovidba;

13) »*Plovni put*« označava dio vodnog puta koji se stvarno može upotrebljavati za plovidbu;

14) »*Lijeva i desna obala*« označavaju strane vodnog puta kada se kreće od izvora prema ušću. Na kanalima, jezerima ili na prostranim vodnim putovima značenje izraza »lijeva i desna obala« određuje se od strane nadležnih tijela uzimajući u obzir lokalne uvjete. Međutim, preporuča se da se za kanale izraz »desno« i »lijevo« definira kao desno i lijevo u odnosu na promatrača koji je okrenut u smjeru u kojem se brojevi koji označavaju kilometre kanala povećavaju;

14a) »*Desna strana i lijeva strana vodnog puta*« podrazumijeva se za promatrača koji je okrenut u nizvodnom smjeru. Na kanalima, jezerima ili na prostranim vodnim putovima izraze »desna strana« i »lijeva strana« definiraju nadležna tijela;

15) »*Uzvodno*« označava pravac prema izvoru rijeke uključujući sektore gdje se struja mijenja s plimom. Na kanalima pravac se mora odrediti od strane nadležnih tijela i mora se upotrebljavati izraz »u smjeru od točke A do točke B«; »*nizvodno*« znači obrnuto;

16) »ADN« označava pravilnik priložen Europskom sporazumu o međunarodnom prijevozu opasnih tvari na unutarnjim plovnim putovima;

17) »Plovidba pomoću radara« označava plovidbu u uvjetima ograničene vidljivosti uz upotrebu radara;

18) »AIS uređaj za unutarnju plovidbu« označava uređaj koji je postavljen na plovilu i upotrebljava se sukladno standardu »za nadzor i praćenje plovila za plovidbu unutarnjim plovnim putovima«;

19) »Straža« znači da je najmanje jedan član posade plovila na dužnosti, odnosno dežurstvu na palubi;

20) »Nadzor plovila« označava redovnu kontrolu plovila u stajanju od osobe koja ne mora biti član posade i ne mora boraviti na plovilu ali mora biti spremna brzo djelovati u slučaju potrebe, obavijestiti nadležna tijela, brodarka ili zapovjednika o izvanrednom događaju te poduzeti neophodne radnje i mjere u cilju sprječavanja posljedica tog događaja.

Članak 1.02 – Zapovjednik

(1) Svako plovilo ili plutajuće tijelo, izuzimajući plovila u potiskivanom sastavu osim potiskivača, mora biti pod zapovjedništvom osobe koja ima potrebne kvalifikacije (u daljem tekstu zapovjednik). Smatrat će se da zapovjednik posjeduje potrebne kvalifikacije ukoliko ima važeću svjedodžbu o stručnoj osposobljenosti za zapovjednika.

(2) Zapovjednik koji ima odgovarajuću svjedodžbu upravlja svakim sastavom i to:

a) kad se u sastavu nalazi samo jedno motorno plovilo, zapovjednik sastava je zapovjednik motornog plovila;

b) kad se na čelu tegljenog sastava nalaze dva ili više motornih plovila u crti brazde, tada je zapovjednik prvog plovila zapovjednik sastava, osim u slučaju kada se prvo plovilo privremeno pridodaje radi ispomoći, tada je zapovjednik drugog plovila zapovjednik sastava;

c) kad se na čelu tegljenog sastava nalaze dva ili više motornih plovila koja ne plove u crti brazde, a od kojih jedno plovilo osigurava glavnu vuču, zapovjednik sastava je zapovjednik onog plovila koje osigurava glavnu vuču;

d) kad se u potiskivanom sastavu nalaze dva potiskivača koja pokreću sastav, a vezani su bokom uz bok, zapovjednik sastava je zapovjednik potiskivača koji osigurava glavni potisak;

e) u svim drugim slučajevima zapovjednik sastava mora se odrediti.

(3) Za vrijeme plovidbe zapovjednik se mora nalaziti na plovilu, a zapovjednik plutajućeg postrojenja mora, uz to, uvijek biti na plovilu dok plutajuće postrojenje obavlja radove.

(4) Zapovjednik je na svom plovilu, sastavu ili plutajućem tijelu odgovoran za poštivanje odredbi ovoga Pravilnika. U tegljenom sastavu zapovjednici tegljenih plovila moraju izvršavati naredbe zapovjednika sastava. Međutim i bez ovih naredbi, oni moraju poduzimati sve mjere koje zahtijevaju okolnosti u cilju sigurnog upravljanja svojim plovilima. Isti propisi se odnose i na zapovjednike plovila u bočnom sastavu koji nisu zapovjednici sastava.

(5) Svaki plutajući objekt mora biti pod nadzorom stručne osobe koja je odgovorna za pridržavanje odredbi ovoga Pravilnika.

(6) Sposobnosti zapovjednika za vrijeme plovidbe ne smiju biti umanjene kao rezultat stanja umora ili opijenosti. Ovlašteni službenik nadležnog tijela može zapovjednika podvrgnuti ispitivanju uz pomoć odgovarajućih sredstava i aparata (alkometar i sl.) ili ga odvesti na stručni pregled radi provjere nalazi li se u stanju opijenosti. Zapovjednik je dužan podvrgnuti se ispitivanju odnosno stručnom pregledu.

(7) U slučaju privezanih plovila ili plutajućih tijela koja nemaju zapovjednika, za poštivanje važećih propisa odgovorni su:

a) osoba zadužena za stražu i nadzor prema članku 7.08 ovoga Pravilnika;

b) brodar i vlasnik plovila ili plutajućeg tijela, ukoliko je osoba navedena točki (a) odsutna.

(8) U Republici Hrvatskoj se primjenjuje i članak 11.01 ovoga Pravilnika.

Članak 1.03 – Obveze posade i drugih osoba koje se nalaze na brodu

(1) Članovi posade pri izvršavanju svojih dužnosti moraju izvršavati zapovijedi koje im izdaje zapovjednik. Oni moraju doprinosti pridržavanju odredbi ovoga Pravilnika i drugih važećih propisa.

(2) Sve druge osobe koje se nalaze na plovilu moraju izvršavati zapovijedi koje im izdaje zapovjednik u cilju sigurnosti plovidbe i reda na plovilu.

(3) Članovi posade koje privremeno u smjeni samostalno upravljaju plovilom (određuju pravac i brzinu plovila i sl.) isto tako, u tom pogledu, odgovaraju za pridržavanje odredbi ovoga Pravilnika i drugih važećih propisa.

(4) Sposobnosti članova posade na dužnosti i drugih osoba na plovilu koja privremeno sudjeluju u navigaciji ne smiju biti umanjene zbog stanja umora ili opijenosti te se stoga i na njih primjenjuju odredbe iz članka 1.02 stavka 6. ovoga Pravilnika.

Članak 1.04 – Opća obveza primjene dužne pažnje

(1) Tijekom plovidbe svako plovilo mora cijelo vrijeme ploviti sigurnom brzinom.

(2) Zapovjednik je dužan, pored propisanih mjera, poduzeti sve mjere opreza koje zahtijeva opća obveza primjene dužne pažnje i dobra plovidbena praksa posebno da se izbjegne:

a) ugrožavanje ljudskih života;

b) oštećenje plovila ili plutajućih tijela, oštećenje obala, građevina ili instalacija bilo kakve vrste na vodnom putu ili u blizini vodnog puta;

c) stvaranje smetnji za plovidbu;

d) uzrokovanje prekomjerne štete za okoliš.

(3) Odredbe u stavku 2. ovoga članka odnose se i na osobe pod čijim se nadzorom nalaze plutajući objekti.

Članak 1.05 – Postupak u posebnim okolnostima

Radi izbjegavanja neposredne opasnosti, zapovjednici moraju poduzeti sve mjere koje nalažu okolnosti pa i onda kada bi zbog toga morali odstupiti od odredbi ovoga Pravilnika.

Članak 1.06 – Korištenje vodnog puta

Dužina, širina, visina, gaz i brzina plovila, sastava i plutajućih tijela moraju biti u skladu s karakteristikama (gabaritima) vodnog puta i građevinama koje se nalaze na njemu.

Članak 1.07 – Najveća dopuštena količina tereta, najveći dopušteni broj putnika i vidik

(1) Plovila ne smiju biti natovarena preko oznake najvećeg dopuštenog uronjenja.

(2) Teret ili nagib ne smije ograničavati izravan pogled na udaljenosti većoj od 350 m ispred plovila ili sastava u plovidbi. Ukoliko je izravna vidljivost po krmi ili bočna vidljivost ograničena tijekom plovidbe, taj nedostatak vidljivosti može se kompenzirati uporabom radara.

(3) Teret ne smije dovesti u opasnost stabilitet ili čvrstoću trupa plovila.

(4) Stabilitet plovila za prijevoz kontejnera mora se prije isplovljenja provjeriti u sljedećim slučajevima:

a) za plovila čija je širina manja od 9,50 m, kada su kontejneri utovareni u više od jednog reda u visinu;